

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Agnieszka Walerczak

przy udziale Prokuratora Magdaleny Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2020 r.

sprawy **A. B.**

oskarżonego z art. 35 pkt 1a Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt

na skutek apelacji, wniesionych przez oskarżonego i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 17 czerwca 2020 r. sygn. akt II K 1336/18

I. wyrok zmienia w ten sposób, że A. B. uniewinnia od popełnienia zarzucanego mu czynu;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Radcy Prawnego J. W. w S. 678,96 zł (w tym 126,96 zł podatku VAT) tytułem wynagrodzenia za obronę wykonywaną w postępowaniu odwoławczym wobec oskarżonego A. B.;

III. wydatki postępowania za obie instancje przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 549/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 17 czerwca 2020 r., sygn. II K 1336/18

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca# **oskarżony** albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
---		-----	-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiężle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1	<p><u>Zarzuty apelacji obrońcy oskarżonego:</u></p> <p>1. naruszenie art. 201 kpk, które miało wpływ na treść wyroku, polegające na nie dopuszczeniu dowodu z kolejnej opinii biegłego specjalisty lekarza weterynarii, w sytuacji, gdy wbrew temu co zawiera opinia biegłego M. K., powszechnie wiadome jest, że kozy są zwierzętami wytrzymałymi na brak wody i trudne warunki atmosferyczne, a pozostawienie ich na uwięzi, bez dostępu do wody niekoniecznie musi być przejawem znęcania się nad tymi zwierzętami;</p> <p>2. błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na nieprawidłowym przyjęciu, iż oskarżony A. B. w okresie od 4 do 5 lipca 2016 r. w m. B. znęcał się nad czterema kozami, pozostawiając je, zarówno w porze nocnej, jak i w ciągu dnia, przy bezdeszczowej, letniej pogodzie, na otwartym terenie bez możliwości dostępu do wody, podczas gdy czynu tego nie popełnił, bowiem</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

na pastwisku znajdującym się na terenie podmokłym są oczka wodne i staw i przepływa rzeka, do których to kozy miały dostęp, a ponadto pozostawienie tych zwierząt na pastwisku bez wody pitnej nie musi przesądzać o znęcaniu nad nimi;

ewentualnie

3. obraza prawa materialnego, art. 26 § 2 kk, polegająca na tym, iż nie uwzględniono tego, że oskarżony w celu realizacji swoich niezbędnych spraw, udając się do W., musiał pozostawić kozy na pastwisku na niecały dzień czasu.

Zarzuty apelacji osobistej oskarżonego:

1. obraza przepisów prawa karnego procesowego, która miała wpływ na treść wyroku, tj. art. 4 kpk, art. 7 kpk polegająca na jednostronnej, dowolnej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, dokonana z przekroczeniem przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów, przeprowadzonej na niekorzyść oskarżonego, bez uwzględnienia okoliczności przemawiających na jego korzyść oraz dokonanie oceny materiału dowodowego w sposób sprzeczny ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, że oskarżony popełnił zarzucany mu czyn, podczas gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego wskazuje jednoznacznie na brak jakiegokolwiek winy ze strony oskarżonego.

Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

• w ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do uznania zasadności podniesionego przez obrońcę oskarżonego zarzutu związanego z naruszeniem art. 201 kpk, poprzez niedopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego specjalisty lekarza weterynarii. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy zasadnie nie uwzględnił wniosku obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego lekarza weterynarii. Przyjmuje się w orzecznictwie, że: „Nadużyciem uprawnień sądu – prowadzącym do uchybienia zasadzie szybkości postępowania, uchybienia dyrektywie rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, uchybienia zasadzie ekonomiki procesowej i uchybienia elementarnym regułom prakseologii - będzie również bezzasadne uwzględnienie wniosku dowodowego i bezefektywne podejmowanie czynności procesowych niezdatnych do realizacji celu głównego, to jest rozstrzygnięcia bez zbędnej zwłoki o kwestii prawnej odpowiedzialności oskarżonego” (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 16.02.2006 r., II AKa 347/05, LEX nr 171991). Mając powyższe na uwadze uznać należało słuszność procedowania Sądu I instancji w postaci oddalenia wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego odnośnie przeprowadzenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłego lekarza weterynarii. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku,

iz okolicznosc, ze w realiach niniejszej sprawy nie zaistniały podstawy do dopuszczenia dowodu wnioskowanego przez skarżącego nie przesądza jednak, iz dokonana przez Sąd I Instancji ocena dowodu w postaci złożonej uprzednio przez biegłego opinii, a następnie poczynione na podstawie materiału dowodowego ustalenia faktyczne cechuje prawidłowość;

- odnosząc się do podniesionego przez obrońcę oskarżonego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, w ocenie Sądu Okręgowego zarzut ten zasługuje na uwzględnienie. Wskazać w tym miejscu należy, iz zgodnie z powszechnie akceptowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, ustalenia faktyczne wyroku tylko wtedy nie wykraczają poza ramy swobodnej oceny dowodów, gdy poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna jest ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz prowadzi do sędziowskiego przekonania, odzwierciedleniem którego powinno być uzasadnienie orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 1974 roku w sprawie o sygnaturze akt II KR 114/74). Uznać w tym miejscu należy zarazem zasadność zarzutów podniesionych w apelacji osobistej przez oskarżonego A. B. związanych z niewłaściwą oceną przez

Sąd I Instancji materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, iż prawidłowo przeprowadzona analiza materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie nie dała podstaw do uznania oskarżonego A. B. za winnego zarzucanego mu czynu;

- Sąd I Instancji uznał, iż oskarżonemu nie można zarzucić, iż to na skutek jego działania zwierzęta splątały się łańcuchami wokół drzew na nienależącym do niego terenie w sposób, który uniemożliwił poruszanie się. Brak jest również dowodów przeciwnych co do ustaleń opartych na wyjaśnieniach oskarżonego, iż pozostawił kozy na swoim pastwisku, skontrolował ich stan wieczorem w dniu 4 lipca 2016 r., podawał im wówczas wodę, następnego dnia zaś wyjechał do W., wrócił w godzinach wieczornych, po uzyskaniu telefonu od funkcjonariusza Policji. Ustalenia te, poczynione przez Sąd Rejonowy, w ocenie Sądu Okręgowego nie budzą zastrzeżeń i w świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego brak jest podstaw do ich kwestionowania. Kwestią najistotniejszą, która doprowadziła Sąd I Instancji do decyzji o skazaniu oskarżonego, jest okoliczność związana z niezapewnieniem przez oskarżonego zwierzętom odpowiedniego dostępu do wody, którego to nie może zastąpić woda zawarta w trawie. Bezspornym

pozostaje, iż faktyczne niezapewnienie zwierzętom odpowiednich warunków, w tym odpowiedniego dostępu do wody, wskazuje na rażące zaniedbanie w ich hodowli. W tym miejscu wskazać należy, iż z treści opinii lekarza weterynarii M. K. wynika, że hodowla kóz polegać może między innymi na wypasaniu na pastwiskach w okresie letnim, przy zapewnieniu niezbędnych warunków dla ich odpowiedniego dobrostanu, w tym stałego dostępu do wody. W opinii wskazane zostało również, iż przy wypasaniu kóz na pastwiskach woda z okolicznych naturalnych źródeł stanowi odpowiednie źródło do nawodnienia dla zwierząt, o ile nie jest zanieczyszczona różnego pochodzenia toksynami. W tym miejscu podkreślić należy okoliczności, na które zwrócił uwagę Sąd I Instancji, związane z brakiem możliwości wykluczenia opadów w nocy z 4 na 5 lipca 2016 r., co również nie pozwala wykluczyć dostępności wody dla zwierząt z naturalnych źródeł, czy też pozwala przyjąć wilgotność rosnącej trawy, którą żywiły się zwierzęta. Biegły wskazał również, iż kozy występują również w upalnej Afryce, co dowodzi temu, iż mogą one występować w każdych temperaturach. Konfrontując treść przedmiotowej opinii z innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, uznać należy niezasadność stanowiska Sądu I Instancji, który uznał, iż w realiach niniejszej sprawy oskarżony A. B. znęcał się nad

jedenastoma kozami poprzez niezapewnienie im dostępu do wody. Wskazać należy, iż z wyjaśnień oskarżonego, które to wyjaśnienia Sąd I Instancji uznał za wiarygodne wynika, iż od miejsca, w którym kozy zostały uwiązane przez właściciela były dwa oczka wodne, uwiązane kozy znajdowały się od 10 do 15 metrów od wody (k. 244), kozy, które były luzem, mogły również swobodnie dojść do rzeczki (k. 241). Oskarżony w swoich wyjaśnieniach składanych w toku postępowania wskazywał, iż poprzedniego dnia w godzinach wieczornych zwierzętom była dawana woda, następnego dnia w godzinach popołudniowych po powrocie właściciel również udał się na pastwisko i napoił zwierzęta. Z wyjaśnień wynika również, iż poi zwierzęta codziennie wieczorem, gdyż z rana nie zawsze chcą pić wodę, mając możliwość zaspokojenia pragnienia z innych naturalnych źródeł, jak np. mokra czy zroszona trawa (k. 307). Wyjaśnienia te uznane zostały przez Sąd I Instancji za wiarygodne, ponadto okoliczność, iż oskarżony codziennie wieczorem poił zwierzęta nie została w toku postępowania podważona;

- w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I Instancji konfrontując treść opinii biegłego z całokształtem materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie doszedł do niewłaściwych wniosków. Sąd Rejonowy uznał, iż woda zawarta w pożywieniu nie

zastępuje nieograniczonego dostępu do wody, jaki powinien zostać zapewniony zwierzętom. Jest to słuszne założenie, jednak w realiach niniejszej sprawy nie sposób jest uznać, iż kozy zostały w zupełności pozbawione innych źródeł nawodnienia, a jedynie woda zawarta w trawie miała pełnić tę funkcję. Mając na uwadze, iż zwierzęta były codziennie wieczorem pojone przez oskarżonego, na terenie, na którym zostały pozostawione przez właściciela znajdowały się oczka wodne, przepływała rzeka, ponadto niewykluczone, iż teren, w tym trawa, którą żywiły się zwierzęta, była wilgotna, z uwagi na brak możliwości wykluczenia opadów w nocy z 4 na 5 lipca 2016 r., a co za tym idzie brak możliwości wykluczenia istnienia naturalnych źródeł nawodnienia dla zwierząt w postaci kałuż, w ocenie Sądu Okręgowego nie daje podstaw do uznania niezapewnienia przez oskarżonego zwierzętom dostępu do wody, które wyczerpywałoby znamiona znęcania się nad nimi. Należy mieć również na względzie wnioski płynące z opinii biegłego, który wprost wskazał, iż kozy są zwierzętami występującymi nawet w upalnej Afryce, co bezpośrednio wskazuje, iż są to zwierzęta wytrzymałe i potrafiące się dostosować do różnych warunków klimatycznych czy atmosferycznych. Oczywistym jest, iż przy hodowli kóz w Afryce, z racji panującego tam klimatu, nie ma możliwości zapewnienia zwierzętom takiej wilgotności, ilości opadów,

czy też wody zawartej w roślinności, którą się żywią, jak ma to miejsce w naszej strefie klimatycznej. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, iż występowanie kóz w tak ciepłych strefach klimatycznych nakazuje uznać, iż są to zwierzęta wytrzymałe, odporne na trudne warunki atmosferyczne, czy też brak wody. W niniejszej sprawie zwierzęta te były pojone raz dziennie, miały również zapewnione naturalne źródła nawodnienia i znajdowały się w cieniu (k. 320). W ocenie Sądu Okręgowego, nawet przy przyjęciu, iż naturalne źródła nawodnienia były dla kóz niewystarczające, nie można uznać, iż pojenie kóz raz dziennie przez oskarżonego, poza możliwością zaspokojenia pragnienia z innych, naturalnych źródeł wyczerpuje znamiona znęcania się, zwłaszcza w konfrontacji z wnioskami płynącymi z opinii biegłego, iż kozy są zwierzętami żyjącymi w bardzo ciepłym klimacie, gdzie dostęp do wody, jak powszechnie wiadomo, jest utrudniony. Biegły w swojej opinii (k. 369) stwierdził, że koza wymaga dziennie 3-4 litrów świeżej wody i w oparciu o ustalenia Sądu I Instancji uznać należy, że warunek ten został spełniony skoro zwierzęta zostały napojone do syta wieczorem 4 lipca 2016 r., podobnie jak i w godzinach popołudniowych następnego dnia. Pozwala to uznać, że wymagane przez biegłego zapotrzebowanie kóz na wodę zostało zrealizowane;

• odnosząc się do podniesionego przez obrońcę oskarżonego zarzutu obrazy art. 26 § 2 kk, polegającym na tym, iż nie uwzględniono tego, że oskarżony w celu realizacji swoich niezbędnych spraw, udając się do W., musiał pozostawić kozy na pastwisku na niecały dzień czasu, w ocenie Sądu Okręgowego zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie. U podstaw stanu wyższej konieczności leży kolizja dóbr prawnych, a więc pewnych wartości społecznych, w stosunku do których w porządku prawnym daje się zidentyfikować normę sankcjonującą zagrożenie lub naruszenie takiego dobra. Nie każda jednak kolizja dóbr uzasadnia zastosowanie przepisu art. 26 § 1 i 2 kk, lecz tylko taka, w której konieczne jest poświęcenie cudzego dobra prawnego. Nie jest zasadne zastosowanie przywołanych przepisów, jeśli sprawca dla ratowania dobra własnego poświęca inne własne dobro, co przesądza o braku podstaw do przyjęcia w niniejszej sprawie obrazy art. 26 § 2 kk. Zarzut ten zresztą miał drugorzędne znaczenie w sytuacji gdy Sąd Okręgowy ustalił, że oskarżony nie zrealizował znamion zarzucanego mu czynu.

Wniosek

• o uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi

zasadny

częściowo zasadny

<p>I Instancji do ponownego rozpoznania</p> <ul style="list-style-type: none"> wniosek w apelacji osobistej oskarżonej nie został wprost sformułowany, jednak z treści wniesionego środka odwoławczego wynika, iż oskarżony uważa uznanie go za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu za niesłuszne 	<p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>zarzuty apelacji oskarżonego jak i obrońcy oskarżonego co do braku możliwości uznania, iż zachowanie oskarżonego wyczerpało znamiona czynu zabronionego z art. 35 ust. 1 a ustawy o ochronie zwierząt okazały się zasadne, zatem na uwzględnienie zasługiwały wnioski apelacyjne skarżących o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	<p>-----</p>
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>-----</p>	<p>-----</p>
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	

1.	Przedmiot utrzymania w mocy
-----	-----
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
-----	-----
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Sąd Okręgowy zmienił rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 17 czerwca 2020 r., sygn. II K 1336/18 w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzuczonego mu czynu	
Zwiążle o powodach zmiany	
w sprawie powstały przesłanki do uniewinnienia określone w art. 414 § 1 kpk	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	----- # art. 439 k.p.k. -----
Zwiążle o powodach uchylenia	
-----	-----
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	

-----		-----	
3.1.	Konieczność postępowania	umorzenia	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
-----		-----	
4.1.	-----		# art. 454 § 1 k.p.k.-----
Zwięzłe o powodach uchylenia			
-----		-----	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
-----		-----	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
-----	-----		-----
6. Koszty Procesu			

P unkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II	Sąd Odwoławczy na podstawie § 17 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. 2016, poz. 1715) zasądził od

	Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Radcy Prawnego J. W. kwotę 678,96 zł (w tym 126,96 zł VAT) za obronę wykonywaną w postępowaniu odwoławczym wobec oskarżonego A. B.
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III	na podstawie przepisu art. 634 kpk w zw. z art. 632 pkt 2 kpk wydatkami obciążono Skarb Państwa

7. PODPIS